

Мартинюк Тетяна Володимирівна –
доктор мистецтвознавства, професор,
завідувач кафедри мистецьких дисциплін
і методик навчання, ДВНЗ
«Переяслав-Хмельницький державний педагогічний
університет імені Григорія Сковороди»

***Актуальні проблеми підготовки студентів до практичної діяльності в
умовах реформування мистецької освіти***

Шановні учасники Всеукраїнського науково-практичного семінару!

Мистецька освіта сьогодення — один із шляхів, і можливо найефективніший, для духовної трансформації суспільства, адже мистецтво, як соціогенетичний код культури, завжди було й залишається найяскравішим виразником характерних особливостей національного у зовнішніх та внутрішніх вимірах. Зустріч з мистецтвом, на думку багатьох науковців, є завжди відкриттям людського буття. Це не просто пізнання істини, а її особистісне, зокрема емоційне, переживання, а отже, й більш стійке закріплення в духовному світі людини. Спілкування з музичним мистецтвом містить й гедоністичний аспект – людина отримує задоволення від нього.

В період духовного відродження України, необхідності консолідації нації, творчої еліти суспільства задля збереження національної культури роль мистецтва хвилює сьогодні всіх небайдужих представників вітчизняної інтелігенції - науковців, митців, громадських діячів, політиків тощо і досить чітко окреслюється в суспільно-громадській думці і в науковому дискурсі.

Питання мистецької освіти, зокрема, широко розглядаються в працях Іванова В. П., Забужко О. С., Канарського А. С., Лисого І. Я., Личковах В. О., Мазепи В. І., Малахова В. А., Моисеева І. К., Новикової Л. І., Орлової Т. І., Поповича М. В., Шинкарука В. І., Шудрі Є. П., Шульгіної В. Д., Шульги Р. П. та ін. Особливого значення в галузі вітчизняного мистецтвознавства та мистецької педагогіки набувають роботи: Баканурського А. Г., Масол Л. М., Ничкало С. А., Падалки Г. М., Рейзенкінда Т. Н., Семашко О. М., Щолокової О. П. та інших.

Відомо, що завдяки гуманістичній природі мистецтво як форма духовного життя суспільства гнучко відкликається на будь-які особисті потреби й інтереси, надає людині певне коло можливостей одночасно як для соціалізації, так і для індивідуалізації. Звернення до музичного мистецтва, зокрема, як рушійної сили духовного відродження є прерогативою вітчизняного культуротворчого сьогодення, спрямованого до особистості.

Базується таке звернення на розумінні мистецтва як самосвідомості культури (особливо активно такий підхід до осмислення мистецтва розробляється в постмодерністській, синергетичній, постпостмодерністській науковій парадигмах), що дозволяє саме в мистецтві вбачати духовно-змістовний камертон буття культури і особистості як суб'єкта культури. Це пов'язано, насамперед, з тим, що основною функцією мистецтва в культурі є генерація, узагальнення та відтворення духовного досвіду людини і людства. «Саме мистецтво є найінтенсивнішим засобом освоєння тезаурусу цінностей і смислів людського буття, забезпечуючи при цьому їхню конкретно-наочну репрезентацію і безпосереднє переживання сучасною людиною. Мистецтво визначає «міру небайдужості» (А. С. Канарський) до світу універсальних цінностей і смислів, а, отже, робить культурний досвід людства частиною внутрішнього досвіду сучасної людини» [1].

Різні аспекти мистецької освіти та актуальні проблеми підготовки студентів до практичної діяльності розглядаються на міжнародних, всеукраїнських науково-практичних семінарах та конференціях, що проводяться в Україні: «Гуманістичні орієнтири мистецької освіти» (Київ); «Духовність українства» (Житомир); «Політичний, соціально-економічний та культурний розвиток України в роки незалежності», «Мистецько-педагогічна освіта (теорія, методи, технології)», «Сучасні освітні технології у професійній підготовці вчителя мистецьких дисциплін» (Кривий Ріг); «Державна етнонаціональна політика: правовий та культурологічний аспекти в умовах Півдня України» (Запоріжжя); «Актуальні проблеми розвитку спеціальностей мистецтв в контексті Болонського процесу» (Херсон); «Модернізація мистецької освіти у контексті євроінтеграції», «Трансформації музичної освіти і культури в Україні» (Одеса) тощо.

У процесі національної розбудови системи вищої освіти в Україні особливого значення набуває трансформація змісту мистецької освіти на основі нових стандартів та нових мистецьких програм, які мають своєю базою вітчизняні досягнення освіти та побудовані на інноваційних засадах. Інновації, які активно упроваджуються в систему вітчизняного освітнього простору сьогодні активно входять й до оновленого змісту сучасної мистецької освіти.

Підготовка висококваліфікованих фахівців – майбутніх вчителів художньо-естетичної галузі «Мистецтво» і наряду підготовки «Музичне мистецтво», зокрема, - завдання складне й багатогранне. Широке обговорення проекту Закону України "Про вищу освіту", проекту концепції розвитку освіти на період 2015-2025 років, проекту Концепції профільного навчання в старшій школі умотивовують вирішення актуальних проблем підготовки фахівців на оновлених засадах, на засадах педагогічних інновацій.

Відомо, що у музичному мистецтві зберігаються живодайні традиції національної культури, унікальність світобачення та світовідчуття певного народу, але, нове тисячоліття диктує й новітні напрями професійної підготовки фахівців, вчителів музичного мистецтва, зокрема.

Так, формування виконавської майстерності майбутнього педагога-інструменталіста, взаємодія мистецтв у поліхудожньому вихованні педагога-музиканта, індивідуально-диференційований підхід у процесі формування інструментально-виконавської компетентності вчителя музичного мистецтва та проблеми вокально-хорової підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва в контексті інтерактивного підходу, самореалізація майбутніх учителів музичного мистецтва в умовах професійного становлення та інші актуальні проблеми музичної педагогіки поступово упроваджуються в систему вітчизняної мистецької освіти, віддзеркалюють процес підготовки студентів до практичної діяльності.

Бажаю усім учасникам семінару плідної роботи та практичної спрямованості на досягнення позитивних результатів фахової підготовки, на вирішення проблем значущості мистецької освіти в професійно-педагогічному становленні майбутніх учителів музичного мистецтва та перспективних напрямках подальшого пошуку і розв'язання актуальних проблем формування духовності особистості.